

## บทที่ 1

### บทนำ

#### หลักการและเหตุผล

ในปี พ.ศ. 2545 ภาคอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทยมีความพยายามปรับตัวจากการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรขั้นมูลฐาน มาเป็นการผลิตและส่งออกที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐมุ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานการผลิต และทรัพยากรของชุมชน โดยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่วางอยู่บนฐานความรู้ภูมิปัญญาของชุมชน น้ำตาลสดเป็นผลิตผลจากมะพร้าวตาลที่นิยมปลูกในภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งเกษตรกรที่มีอาชีพทำน้ำตาลมะพร้าวจะสามารถนำน้ำตาลสดที่รอกางวงมะพร้าวมาเกี่ยวที่อุณหภูมิประมาณ 121 องศาเซลเซียสและนำน้ำตาลสดบรรจุขวดขายได้ แต่โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวจนแห้งเป็นน้ำตาลปีบเพราะมีอายุการเก็บรักษานาน

มะพร้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากเป็นจังหวัดชายทะเลที่มีภูมิอากาศเหมาะแก่การปลูกมะพร้าว เกษตรกรจึงนิยมปลูกมะพร้าวกันมากเป็นเวลานาน มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด 100,361 ไร่ ดังตารางแสดงพื้นที่เพาะปลูกปี พ.ศ.2539-2543 (ชุมชนเกษตรตัวอย่างจังหวัดสมุทรสงคราม, 2541)

#### ตารางแสดงพื้นที่เพาะปลูก ผลิต และมูลค่าของมะพร้าวตาล ปี พ.ศ. 2539-2543

| ปี   | พื้นที่เพาะปลูก<br>(ไร่) | จำนวนผลผลิต<br>(ปีบ) | ราคาเฉลี่ย<br>(บาท/ปีบ) | มูลค่า<br>(ล้านบาท) |
|------|--------------------------|----------------------|-------------------------|---------------------|
| 2539 | 47,247                   | 2,206,435            | 386.25                  | 852.26              |
| 2540 | 47,047                   | 2,005,770            | 423.00                  | 848.44              |
| 2541 | 46,947                   | 1,339,867            | 439.17                  | 588.43              |
| 2542 | 43,854                   | 1,226,450            | 393.33                  | 482.39              |
| 2543 | 43,854                   | 1,202,204            | 389.17                  | 467.86              |

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม

## พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2544 จังหวัดสมุทรสงคราม

| ชนิดพืชอำเภอ           | มะพร้าวตาล | มะพร้าวผล | มะพร้าวอ่อน |
|------------------------|------------|-----------|-------------|
| เมืองฯ                 | 11,187     | 16,174    | 166         |
| อัมพวา                 | 3,481      | 18,159    | 7,782       |
| บางคนที                | 4,595      | 14,307    | 6,601       |
| รวมพื้นที่ปลูก (ไร่)   | 19,263     | 48,640    | 14,549      |
| ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่) | 775        | 791       | 1,108       |
| มูลค่าเฉลี่ย (บาท/กก.) | 16.00      | 2.50      | 3.00        |
| มูลค่ารายได้(ล้านบาท)  | 238        | 96        | 48          |

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสงคราม

จากแนวโน้มพื้นที่การเพาะปลูกและจำนวนผลิตมะพร้าวตาลลดลง และเกิดภาวะราคาน้ำตาลมะพร้าวถูกลงในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และขาดแคลนแรงงานสำหรับปีนมะพร้าว การดำเนินงานของการผลิตน้ำตาลสดสเตอร์ไลส์ซึ่งเป็นช่องทาง และภูมิปัญญาท้องถิ่นของเกษตรกรที่พัฒนากระบวนการผลิตน้ำตาลสดที่เกี่ยวข้องจนเป็นน้ำตาลปีบซึ่งใช้ต้นทุนที่สูง และขายได้ราคาต่ำไม่คุ้มต้นทุนการผลิต เป็นน้ำตาลสดสเตอร์ไลส์ที่บรรจุขวด และกระป๋องเพื่อการจำหน่ายในประเทศ และส่งออกต่างประเทศซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปของท้องถิ่นในปี 2543 มีมูลค่ารวม 371.0 ล้านบาท (ข้อมูลการตลาดจังหวัดสมุทรสงครามประจำปี พ.ศ. 2543, หน้า 46)

การสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ย่อมเกี่ยวข้องกับภาระงานของผู้ผลิต กรรมวิธีการผลิต คุณภาพมาตรฐาน การหาแหล่งตลาดเป็นการสร้างรากฐานวิธีการดำเนินธุรกิจแบบใหม่ หรือค้นแบบธุรกิจใหม่ที่จะทำให้เรามีรายได้มากขึ้น มีลูกค้ามากขึ้น มีกำไรมากขึ้นผลิตได้มากขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานธุรกิจน้ำตาลสดสเตอร์ไลส์ ในจังหวัดสมุทรสงครามที่เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปน้ำตาลมะพร้าวสดมาเป็นน้ำตาลสเตอร์ไลส์ ซึ่งใช้กรรมวิธีการผลิต และการจัดการด้านการตลาดสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจน้ำตาลสดสเตอริไลส์ในจังหวัดสมุทรสงคราม

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานของธุรกิจน้ำตาลสดสเตอริไลส์ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานของธุรกิจน้ำตาลสดสเตอริไลส์ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ และผู้ดำเนินธุรกิจน้ำตาลสดสเตอริไลส์ และสถาบันการเงินนำข้อมูลไปใช้ในการดำเนินงาน

### นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

การดำเนินงาน หมายถึง การประกอบกิจการของธุรกิจ ด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน

ธุรกิจผลิตน้ำตาลสดสเตอริไลส์ หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินการผลิตน้ำตาลสดสเตอริไลส์ เป็นสินค้า

น้ำตาลสดสเตอริไลส์ คือ น้ำตาลมะพร้าวสดที่ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ภายใต้หม้อนึ่งความดันไอน้ำ